

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1933

ΑΡΙΘ. 16

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

(33-1933)

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπὶ τῇ δεκάτῃ ἐνάτῃ ἑκατονταετηρίδι τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἀπηύθυνε τὰ ἑξῆς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Χριστὸς ἀνέστη!

Κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμοὺς συμπίπτει ἐφέτος ἡ χιλιοστὴ ἐννεακοσιοστὴ ἐπέτειος τοῦ μεγάλου καὶ ἀνεκφράστου γεγονότος τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἐπέτειος μοναδικὴ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ τῶν αἰώνων· γεγονός πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐκπληκτοὶ ἱστάθησαν γενεαὶ γενεῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ ὅποσον, ὅσον περισσότερον ὑπὸ τῶν ἀπιστούντων διημφισθητεῖτο ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων, τόσοῦτω πραγματικώτερον ἀπεδεικνύετο. Διότι ἡ ἱστορία δέκα καὶ ἐννέα αἰώνων θὰ ἦτο σκοτεινὴ καὶ ἀνεξηγήητος, θὰ ἐστερεῖτο ἐννοίας ἀνευ τοῦ Χριστοῦ. Θὰ συνέβαινε ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ ὅποσον διεκήρυξεν Οὗτος μικρὸν πρὸ τοῦ Σταυρικοῦ Του θανάτου: ὁ «*περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει*». Ἡ ἀνθρωπότης πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὗρισκετο εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θὰ ἐξηκολούθη· νὰ βαδίξῃ εἰς τὸ σκότος ἀνευ Αὐτοῦ, ἀνευ τῶν ἀκτίων τοῦ Θεοῦ φωτός, αἵτινες ἐξέλαμπαν ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ Θεανθρώπου, ἀνευ τῆς Θείας διδασκαλίας καὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ τοῦ ἔργου.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀνεφάνησαν ἱκανοί, εἴτε δορυκλήτορες εἴτε φιλόσοφοι, οἵτινες διὰ τῆς πειθοῦς ἢ διὰ τῆς βίας ἀπέκτησαν ὀπαδοὺς τινάς, ἀλλὰ τὸ ἔργον τῶν ὑπῆρξεν ἐφήμερον, ἀπλοῦν ἐπεισόδιον τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, τὰ δὲ ὀνόματά τῶν ἀπηχεῖ ἀπλῶς ἢ ἱστορία ὡς σκιὰς ἀνευ περιεχομένου, ὡς ἀπλᾶς τινὰς ἀναμνήσεις τῆς ἀνθρωπότητος, ἀνευ ζωτικῆς τινος σημασίας δι' αὐτήν. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς μένει ζῶν αἰώνιως ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν λατρευτῶν του, «*ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσασθε*», ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητάς του· τὸ ἔργον του ὄφισταται ἀντικειμενικῶς καὶ δι' αὐτοὺς ἔτι τοὺς μὴ πιστεύοντας εἰς αὐτόν, ὡς ὑπῆρξε καὶ διὰ τοὺς σταυρωτάς του, οἵτινες καὶ ἔβλεπον τὰ ἐξαισία ἔργα Του καὶ ἤκουον τὴν Θεῖαν διδασκαλίαν

Του, ἀλλ' ἐν τῇ πωρώσει τῶν ἀπέκρουσαν αὐτόν. Ὑπέστη δὲ ὁ Ἰησοῦς θάνατον ἀτιμωτικόν, ὡς ὁ ἐσχάτος τῶν κακούργων. Καὶ ὅμως ὁ ἴδιος πρὸ τοῦ ἑκουσίου θανάτου Του παρέβαλεν ἑαυτὸν πρὸς τὸν κόκκον τοῦ σίτου, ὅστις «*ἐὰν μὴ πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει*». Καὶ προσέθηκε «*καὶ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἑμαυτόν*». Ἡ πραγματοποίησις τῆς προρρήσεως ταύτης μαρτυρεῖται ὑπὸ τῆς ἱστορίας δέκα καὶ ἐννέα αἰώνων.

Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ Λυτρωτοῦ δὲν ἔληξεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὡς ἐπεζήτησαν οἱ φονεῖς Του, διότι ἐπηκολούθησε τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, γεγονός ἱστορικόν, τὸ ὅποσον μαρτυρεῖται ὅσον καὶ αὐτὸ τὸ γεγονός τῆς Σταυρώσεως. Διότι δὲν ὑπῆρξεν ἔργον ἀνθρώπου, οὐδ' ἦτο ἐφήμερον καὶ περιορισμένων ἀνθρωπίνων σκοπῶν. Ὑπῆρξεν ἔργον Θεοῦ, αἰώνιον, ἀπειρον καὶ ἀκατάλυτον, καθυπέρτερον τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Οἱ σταυρωταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἔπραξαν πᾶν ὅ,τι ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν νὰ καταπνίξῃ τὸ ἔργον του, δὲν ἐδίστασαν πρὸ τοῦ κακουργήματος τῆς σταυρώσεως τοῦ Δικαίου καὶ Ἀναμνητέου, δὲν ἐδίστασαν καὶ πρὸ τῆς ἀποπέρας κατασκευασμένης τῆς Ἀναστάσεώς Του, διὰ δωροδοκίας τῶν ρωμαίων στρατιωτῶν. Οἱ δειλοὶ! Ἄλλ' ὑπῆρξε τοιαύτη ἡ δύναμις τῆς πραγματικότητος, ὥστε ἡ νέα θρησκεία τοῦ ἀναστάντος Σωτῆρος διὰ θριαμβευτικῆς ἀγᾶ τὸν κόσμον πορείας ἀνέτρεψε τὰ παρεμβληθέντα κωλύματα. Ὁ Σταυρὸς ὑπῆρξε τὸ ἀγλάισμά της, τὸ μέγα καύχημα τῶν λατρευτῶν τοῦ Ἰησοῦ, «*Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ*», ἀνέκραζεν ὁ Μέγας τῶν ἔθνων Ἀπόστολος Παῦλος. «*Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον. Ἕλλησι δὲ μωρίαν*», ἠδύνατο νὰ λέγωσι πάντες οἱ Ἀπόστολοι.

Καὶ ἐπραγματοποιήθη λοιπὸν ἡ προρρήσις τοῦ Κυρίου, «*Καὶ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἑμαυτόν*». Τὸ Θεῖον φῶς τῆς νέας θρησκείας ἐξεχύθη ἐκ τῶν στενῶν ὀρίων τῆς Παλαιστίνης εἰς ἐλόκληρον τὸν κόσμον, ἡ δὲ Ρωμαϊκὴ Αὐτο-

κρατορία, μετελθοῦσα θηριώδη βίαν κατὰ τῶν πα-
δῶν αὐτῆς, δὲν ἠφυνήθη ν' ἀναχαιτίσει τὴν ἀνεπίσχε-
τον κατακτητικὴν αὐτῆς πρόδοον. Εἰς βραχύτατον
δὲ χρονικὸν διάστημα συγετελέσθη τὸ ἱστορικὸν θαῦμα,
καθ' ὃ εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου
εἶχε κηρυχθῆ τὸ Εὐαγγέλιον ὑπὸ τῶν πρώτων ἀμέ-
σων μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων, οἵτινες κατεποτήθη-
σαν μὲν ἐκ τῶν τραγικῶν γεγονότων τῆς Σταυρώσεως
καὶ τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως τοῦ Διδασκάλου, ἀλλὰ
γενόμενοι μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, ἀκρα-
δάντως ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ μεθ' Ἰεροῦ ἐνθουσι-
ασμοῦ μετέδωκαν τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τὸν κόσμον
σύμπαντα. Ὑπέστησαν καὶ αὐτοὶ παθήματα ἀνεκδιή-
γητα, ἀλλ' ἡ πίστις αὐτῶν ἐνεδυνάμωσεν καὶ ἐνίσχυεν
αὐτούς. Ὁ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους
κοπιᾶσας καὶ παθῶν Παῦλος χαρακτηριστικώτατα
ἐσημείωσεν «*Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἡλ-
πικιώτες ἐσμὲν μόνον, ἐλευσινόεργοι πάντων ἀν-
θρώπων ἐσμὲν*». Ἦτο ἀκράδαντος καὶ ἀδιασάλευ-
τος ἡ πεποιθήσις των εἰς τὴν ἐν Χριστῷ αἰωνίαν
ζωὴν. Ἐντεῦθεν τὸ πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ αὐτῶν
καὶ τῶν λοιπῶν κηρύκων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐντεῦ-
θεν ἡ ὑπερθαύμαστος αὐτοθυσία καὶ αὐταπάρνησις
αὐτῶν καὶ πάντων τῶν ἐκλεκτῶν τῆς ἀνθρωπότητος,
οἵτινες ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀγίας
ἡμῶν θρησκείας. Ἡ ἐπικράτησις αὐτῆς καὶ ἡ ἠθικὴ
ἐπιβολὴ ὑπῆρξε μὲν ἔργον τῆς ἐνοικουσίας ἐν αὐτῇ
θείας δυνάμεως, ἀλλ' ὀφείλεται καὶ εἰς τοῦτο ὅτι ἔ-
λυσε καὶ πάντα τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, προ-
σέδωκε νέαν, τὴν ἀληθῆ ἐννοιαν εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ
καὶ ὑπέδειξε τὸν ἀληθῆ καὶ αἰώνιον τοῦ προορισμόν,
ἐκανοποίησε πάντα πόθον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύ-
ματος, ἐξύψωσε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐδημιούργησε τὸν
νέον πολιτισμόν. Ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐ-
γράφησαν αἱ ἐνδοξότεραι σελίδες τῆς ἱστορίας τῶν
παρελθόντων ἤδη δέκα καὶ ἐννέα αἰώνων. Ὅ,τι δὲ
ὀρθὸν καὶ ὑγιὲς ἔκτοτε ἐλέχθη ἀπέρρευσε ἐκ τοῦ
Χριστιανισμοῦ. Οὔτε πρὸ τοῦ Χριστοῦ οὔτε μετὰ τὸν
Χριστὸν ὑπῆρξε τι ἢ θὰ ὑπάρξῃ ἀνώτερον τῆς διδα-
σκαλίας καὶ τοῦ ἔργου Του. Ἐκατομμύρια τόμων ἐ-
γράφησαν εἰς διάστημα δισχιλίων ἐτῶν περὶ θρησκευ-
τικῶν ἢ ἄλλων συναφῶν ζητημάτων, ἀλλὰ τὸ μικρὸν
Εὐαγγέλιον, τὸ περιέχον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰη-
σοῦ, παραμένει τὸ ἀνυπέροχτον βιβλίον τῶν βιβλίων,
τὸ ἀκτινοβολοῦν τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς ἀληθείας.

Πρὸς τὸ φῶς τοῦτο ἐπιστρέφει καὶ πάλιν ἡ ἀν-
θρωπότης, ἢ πρὸς καιρὸν ἀποπλανηθεῖσα ὑπὸ ἰδεῶν
ἀντιθρησκευτικῶν καὶ νομίσασα ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ
ἐπιλύσῃ τὰ μεγάλα ζητήματά της ἀνευ τοῦ χριστια-

νικοῦ φωτός. Εἰς πλείστας χώρας, καὶ δὴ τὰς μάλ-
λον προηγμένας εἰς τὸν πολιτισμόν, παρατηρεῖται
σήμερον πραγματικὴ θρησκευτικὴ ἀναγέννησις, διότι
ἐγκαίρως, ἐκ τῶν κακῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀντι-
θρησκευτικῶν ἰδεῶν, ἐγένετο ἀντιληπτὸν τὸ βάραθρον,
εἰς ὃ ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ ριφθῆ ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ
ζωογόνος πνοὴ τῆς θρησκείας ἐπαναφέρει τοὺς ἀνθρώ-
πους εἰς τὸν εὐθὺν δρόμον τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ
των. Αἱ ἀντιθρησκευτικαὶ καὶ ὀλιστικαὶ ἰδέαι θεω-
ροῦνται σήμερον ἀσύστατοι καὶ ἔωλοι, πανταχοῦ δὲ
αἱ ἐκλεκτότεραι διάνοιαι διακηρύττουν τὰς θρησκευ-
τικὰς καὶ χριστιανικὰς ἀληθείας καὶ ἀρχὰς καὶ ὑπε-
ραμύνονται τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν. Ἀναμφιδόλως θὰ παύ-
σουν καὶ παρ' ἡμῶν ἐν Ἑλλάδι ἀκούμεναι καθυστε-
ρημέναι τινὲς ἀντιθρησκευτικαὶ παραφωνίαι, διότι δὲν
ἀνέχεται αὐτὰς ὁ εὐσεβὴς ἑλληνικὸς λαός, ὁ πάντοτε
ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ πιστοῦ παραμείνας εἰς τὰς χριστι-
ανικὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀρχὰς.

Ὁ Χριστὸς ἐλκύει καὶ πάλιν πρὸς ἑαυτὸν τοὺς πρὸς
καιρὸν ἀπομακρυνθέντας, ἀναμφιδόλως δὲ ἡ ἀνάμνη-
σις τῶν γεγονότων τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀνα-
στάσεως Αὐτοῦ, μάλιστα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τῆς με-
γάλης ἐπετείου, θὰ συγκινήσῃ βαθύτατα πάντα
τοὺς λατρευτὰς τοῦ αἰωνίου Λυτρωτοῦ καὶ θὰ ἐνισχύσῃ
τὴν πίστιν καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς ἀπορροεῦσας χριστιανι-
κὰς ἀρετάς.

Χριστὸς ἀνέστη!

Ἄς ἀντηχῆ πάντοτε βαθύτατα εἰς τὴν συνείδησιν
τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ χαρμόσυνον τοῦτο ἄγγελμα
καὶ ἄς ἀπαντᾷ ὁ λαός ἐν ἀκραδάντῳ πιστεῖ καὶ πε-
ποιθήσει:

Ἀληθῶς ἀνέστη!

Εὐχέτης πρὸς Κύριον

† Ο ΑΡΧ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΩΝ

Ο Κομμουνισμὸς καὶ ἐν Ἑλλάδι ἤρξατο τὸν ἀνό-
σιον ἀγῶνα κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ
Ἐκκλησίας, ἥτις μόνη ἴσταται στερεὰ καὶ ἀκλόνητος
ἐν τῇ πέτρῃ τῆς ἀληθείας. Βεβαίως ὁ Ἑλληνικὸς
λαός εἶε κατὰ βίβδος θρησκευτικὸς· πιστεύει καὶ
διατηρεῖ, ἀκλόνητος, τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν,
ἥτις ἐλευθερώνει μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ παντοίων
θλίψεων καὶ ὀδυνῶν τῆς πολυστόνου ζωῆς, ὀδηγεῖ
δὲ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς
καὶ ἐθνικῆς εὐημερίας καὶ προόδου. Ἀπόδειξις
τῆς εὐσεβείας καὶ ἠθικότητος τῆς ἑλληνικῆς κοι-
νωνίας εἶνε ἡ σύσσωμος, ὡς εἶπεῖν, ἐξέγεσις τῶν

συνεργαζομένων Σωματείων κατά τῆς ἀντιθησκευτικῆς διδασκαλίας διδασκάλων τινῶν καὶ τῆς ἀνηθικότητος, ἣτις διαδίδεται καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς σχολείοις. Δὲν θέλομεν νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ πλείστος διδασκαλικὸς κλάδος ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῆς λύμης τοῦ Κομμουνισμοῦ ὑπάρχοντων τούναντιον οἱ πλείστοι ἐνάρετοι καὶ εὐσεβεῖς καὶ δὴ καὶ μάλιστα οἱ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, οἵτινες μελετοῦν τ' ἀθάνατα καὶ ζωηφόρα συγγράμματα τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων. Ἄλλ' ὑπάρχει *κάτι τὸ σάπιο* ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κομμουνισταὶ διδάσκαλοι, μὴ ἀποκρύπτοντες τὰς ἀλεθρίας τῶν ἀρχαίων. Ἐν τῷ «Διδασκαλικῷ Βήματι» πανηγυρικῶς οὕτω ἐπαινοῦν τὴν ἐνωσιν ὄλων τῶν ἀριστερῶν Ἐκπαιδευτικῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης «εἰς ὁμοσπονδίαν ἀριστερῆν, ποῦ γὰρ γραμμὴ τῆς θὰ ἔχη τὴν ἀριστερῆ γραμμή».

Τὰ σωματεῖα ἐξηγέρθησαν, ὡς καὶ οἱ γονεῖς τῶν παιδευομένων εἰς τὰ σχολεῖα τέκνων· δικαίως δὲ ζητοῦν ἀπὸ τὴν Πολιτεῖαν νὰ καθαρῶσιν καὶ ἀνορθώσιν τὰ σχολεῖα διὰ διδασκαλίας ὑγιоῦς ὑπὸ ἠθικῶν διδασκάλων. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιληφθῆ τοῦ σπουδαίου καὶ ζωτικῆς διὰ τὸ ἔθνος ζητήματος καὶ θὰ ἐκδιώξῃ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς παιδείας ἐδάφους πάντα μὴ πιστεύοντα εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. Δυστυχῶς αἱ σαπραὶ ἀρχαὶ τῆς Γ' Διεθνούς εἰσήλασαν καὶ ἄλλοθεν καί, ὡς ἀπαίσιος βορρᾶς, ἀπειλεῖ νὰ συντριψῇ τὴν πατρίδα. Ἄλλ' ἐκεῖ ἐργάζονται οἱ χρηστοὶ καὶ εὐσεβεῖς ἀγωνίζονται καὶ κατορθώνουν νὰ σταματήσῃ τὸν χεῖμαρον τῆς ἀσεβείας καὶ διαφθορᾶς. Ἀγωνίζεται δὲ κυρίως ἡ Γερμανία κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὅστις ἀπειλεῖ νὰ φέρῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν βαρβαρότητα καὶ τὴν καταστροφὴν. Ὁ φόν Πάπην πολὺ ὀρθῶς λέγει: «Ἡ Εὐρώπη, ἡ ὁποία ἀγεται ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἄνευ πατρίδος καὶ ἄνευ ἠθικῆς χρεῖμα, ἀπὸ τὴν ταπεινὴν δημογωγίαν καὶ ἀπὸ τὴν αἰσχροὺν ἰσοπέδωσιν τὴν καταργούσαν κάθε ἀξίαν καὶ ἀναβιβάζουσαν τὴν ὀκνηρίαν καὶ πονηρίαν, δὲν εἴμπορεῖ νὰ προοδεύσῃ εἴνε προωρισμένη νὰ καταστραφῆ. Θὰ προοδεύσῃ μόνον καὶ θὰ ἐκπληρώσῃ τὸν μέγαν ἱστορικὸν προορισμόν τῆς Εὐρώπῃ, ἡ ὁποία θὰ στηριχθῆ εἰς τὴν βαθεῖαν χριστιανικὴν πίστιν, εἰς τὸ ζωντανὸν ἐθνικὸν αἶσθημα τῶν χωρῶν τῆς, εἰς τὴν κατάργησιν τῆς αἰσχροῦς ἰσοπέδωσεως ἀξιών καὶ ἀνικανότητων εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸ ἄτομον καὶ τὴν ἀξίαν των».

Ὁ Κομμουνισμὸς προσπαθεῖ διὰ διδασκαλίας, γραπτῆς τε καὶ προφορικῆς, νὰ ἐξεγείρῃ τὰ φαῦλα ἐνστικτὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ὑπερισχύῃ ἡ κοιλία τοῦ λόγου καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἡ διδασκαλία αὕτη βλέπει καὶ δὴ κατὰ τὴν ἀπλαστον καὶ μικρὰν ἠλικίαν, διότι «φθειροῦσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλία κακαί» (Α' Κορινθ. ιε', 33). Ἡ ὁμιλία «πάντων βροτοῖσι γίνεται διδάσκαλος» (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 683, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀποφεύγουν οἱ ἀληθεῖς πολῖται τοὺς σατανικοὺς τόπους τῶν κακοδόξων πρὸς σωτηρίαν.

«Οἶδε γὰρ συνοσίαν
φαύλη κακύνειν, ὥσπερ οὖν πούναντιον
πείνει ἀμείγρους τῶν καλῶν ὁμιλία»
(Κωμικῶν ἀδέσπ. ἀπ. 138).

«Ὅδους ἀσεβῶν μὴ ἀπ' ἄλλης, μηδὲ ζηλώφης ὁδούς παρανόμων· ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσῃσι, μὴ ἀπέλθῃς ἐκεῖ· ἐκκλινον ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλαξον». (Παροιμ. δ'. 14. ιγ'. 20)

Ἀνάγκη δὲ ἡ Ἐκκλησία ν' ἀναπτύξῃ ἐργασίαν πνευματικὴν κατὰ τῆς ὀργανωμένης ἀσεβείας καὶ κακοδοξίας ἀντικρυς σατανικῆς, καὶ δὴ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὴν τρυφερὰν νεότητα Ἐν παλαιότερῳ χρόνῳ ὁ Ἐπίσκοπος ἦτο πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως τῷ καταργηθέντι νόμῳ ΒΤΜΘ'. Ἡ δύνατο δὲ νὰ ἐπιβλέπῃ, περιοδεύων, τὴν χρηστότητα τῶν διδασκάλων καὶ τὴν ἄλλην αὐτῶν πολιτείαν, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ νόμος οὕτως κἀτηρηθῆ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἤμισα δύναται νὰ ἔχη ἐποπτείαν. Συμβαίνει δὲ ἐνίοτε καὶ ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων νὰ εἶνε ὀπισθὸς τῶν νέων ψευδῶν παιδαγωγικῶν ἀρχῶν, ὅστις οὔτε κἀν χαιρετῆ, ἂν πού συναντήσῃ, τὸν Ἐπίσκοπον. Ἐν τῇ παροιμίᾳ μου ὑπῆρχε διδάσκαλος τις Χιλιαστῆς, τὸν ὁποῖον μάτην προσεπείθησα νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας. Προσεπάθει δὲ οὔτως νὰ προσηλυτίσῃ καὶ ἄλλους, οὐδὲ μετέβαινε ποτε εἰς τὸν ἰ. ναόν. Ἠναγκάσθη νὰ καταγγείλω ἀρμοδίως καί, κατόπιν ἀνακρίσεως, ἀπελύθη διὰ τὰς χιλιαστικὰς του δοξασίας, τὰς ὁποίας δὲν ἠρνήθη Ἡ ἀπόλυσις ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐπὶ πολὺν χρόνον, τὸν ὠφέλησε, διότι, ὡς ἔμαθον, ἀπέβαλε τὰς μωρὰς δοξασίας τοῦ Χιλιασμοῦ ὅστις εἶνε, διὰ τῆς παρερμηνεῖας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Κομμουνισμὸς καὶ Ἀναρχία. Οὕτω ὠφελήθησαν καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡ ἐκπαιδευομένη γενεά, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ διδάσκαλος. Δυστυχῶς «λοιδορεῖν πράγματα ἀνίατα καὶ πόρρω προβεβηκότα ἀμαρτίας οὐδαμῶς ἡδύ, ἀναγκαῖον δ' ἐνίοτε ἐστίν» (Πλάτ. Νόμοι 660. Δ).

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία εἶνε θεόδητος κοινωνία καὶ ἀκατάλυτος· ἵσταται ἀκράδαντος ἐπὶ τῆς ἀφθάρτου καὶ στερεῆς πέτρας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ πίστεως, ἐφ' ἧς αὐτὴν ὑποδόμησεν ὁ αἰώνιος αὐτῆς Νυμφίος καὶ Βασιλεὺς. Οὐδὲ θὰ κατισχύσῃ κατ' αὐτῆς *ἄδου πύλαι* στυγεροὶ, καὶ μικραὶ καὶ μεγάλα, κατὰ καιροὺς καὶ τόπους ἀνοιγόμεναι, καὶ ταρτάρειον ἐκπνεύσαι ζόφον καὶ ποικίλα πνεύματα πλάνης καὶ πονηρίας, ἐξ ἀνηλίων βαράθρων ἀναφυσώμεναι, ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς εὐσεβείας. Καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ σώσῃ τὸ ἔθνος, οὐχὶ διὰ τοῦ φανατισμοῦ καὶ διωγμῶν, ἀλλὰ διὰ διδασκαλίας καθαρᾶς καὶ ἀνοθεύτου, διότι αὕτη «ἔσαι καὶ πανταχοῦ καὶ πᾶσιν ἔστιν ἀγαθὸν καὶ ἀρχοῦσι καὶ ἀρχομένοις καὶ οἴκοις καὶ πόλεσιν», ὡς ἔλεγεν ὁ Πλάτων περὶ τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας. Ἄς ἐνωθῶμεν ἄρα περὶ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ἄς ἀκούωμεν τῆς μητρικῆς καὶ ὠφελίμου φωνῆς Αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους.

† Ο ΓΟΥΡΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Αί έορταί και ο τύπος.

Ἐπὶ ταῖς ἀγίαις ἑορταῖς ὁ ἑλληνικὸς τύπος δὲν ἐστέρησε· εἰς ἀρθρογραφίαν ἐξαρτικὴν τῆς ἱερότητος τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς σημασίας τῶν Παθῶν τοῦ Σωτήρος καὶ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Τὴν ἐπίκαιρον ταύτην ἐκάστοτε συμβολὴν τῶν σοβαρωτέρων ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ ἄλλοτε ἐσημειώσαμεν, ἄδικον δ' ἐπομένως ἔχει ὁ διακεκομένος δημοσιογράφος κ. Β. Βεκιαρέλλης γράφων πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ὅτι «ἀποφεύγει ν' ἀσχοληθῆ με τοὺς οὕτω συστηματικῶς ἐργαζομένους (δημοσιογράφους) καὶ οὔτε τοὺς ἀνέφερε κἂν ἕστω μίαν φοράν». Ὁ κ. Βεκιαρέλλης χαρακτηρίζει ὡς ἀνακριβείας καὶ ὅσα ἐκ συγκρίσεως πρὸς τὴν ἐόρτιον ἀρθρογραφίαν τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου ἔγραψεν ὁ ἐν Λονδίῳ ἐπιφανὴς συνεργάτης τῆς «Ἐκκλησίας» Μ. Ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτοῦ «Θλιβερός παραλληλισμὸς» (ἀριθ. 4-5, σ. 36) περὶ «ἀδιαφορίας τοῦ δημοσιογραφικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ μέγιστα γεγονότα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. φθάσαντος εἰς τὸ σημεῖον νὰ νομίζῃ διὰ τὰ παραβλαβῶν τὰ συμφέροντά του... ἂν ἀφιερῶν ἄρθρα καὶ μελέτας εἰς τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Σωτήρος καὶ τὴν δι' αὐτοῦ γενομένην σωτηρίαν...», βεβαίῳ δ' ἐκ τῶν ἐναντίου, ὅτι «ὑπάρχον ἀρκετοὶ Ἕλληνες δημοσιογράφοι ἀγωνιζόμενοι νὰ τονώσουν τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ...». Ὅτι, πράγματι, σοβαραὶ τινες ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν καὶ κατ' αὐτὰς ἄρθρα ἐξαίρετα, ἀληθῶς ιονωτικά τῆς θρησκευτικότητος τοῦ λαοῦ, εἶνε ἀναντίρρητον. Εἶνε ὅμως ἐξ ἴσου ἀληθές ὅτι αἱ τάχα θρησκευτικαὶ ἀρθρογραφικαὶ ἐπικαιρότητες μερίδος τινὸς τοῦ ἡμερησίου τύπου βλάπτουν μᾶλλον ἢ ὠφελοῦν εἴτε ἐκ τοῦ τρόπου τῆς διαπραγματεύσεως τῶν ἱερῶν θεμάτων, εἴτε ἐκ τῆς συνδημοσιεύσεως ρυπαροτήτων ἀσχημιζοσῶν τὴν ἱερότητα τῶν ἡμερῶν. Οὕτω π.χ. αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς Ἀναστάσεως κύρια ἄρθρα σοβαρῶν φύλλων ἀναφέρουν τὴν λέξιν «Ἀνάστασις» μόνον διὰ νὰ ἀναπτύξουν ἂν ἀρέστη ὁ κόσμος—καὶ ἡ Ἑλλάς—ἐκ τῆς οικονομικῆς κρίσεως! Περὶ τοῦ ἄλλου δὲ εἶδους τῆς ἀναστασίμου ἀρθρογραφίας ἄς ὀμιλήσῃ ἀνθ' ἡμῶν τὸ «Ἐλ. Βῆμα»:

«...Ἡ ἐβδομάς τῶν παθῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπὴν σκέψις στρέφεται πρὸς τὰ θεῖα, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀγνοηθῆ ἀπὸ τὸν «μεγαφωνισμόν». Ἐφ' ᾧ καὶ κατέκλυσαν τὰς στήλας του λίαν «ἐπίκαιρα... θρησκευτικὰ ἀναγνώσματα ἐκ τοῦ βίου τῶν ἁμαρτωλῶν γυναικῶν», διακεκομμένα με ἐξ ἴσου...ἐπικαιρούς εἰκόνας γυμνοτήτων, εἰς πιστοποίησιν τῆς εὐλαβείας των πρὸς τὰ θεῖα... Διὰ νὰ ἐνισχυθῆ δὲ ἡ παρατηρουμένη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπάνοδος τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου εἰς τὰς θρησκευτικὰς του παραδόσεις συνεχίζεσθαι ἐντατικῶς ὁ ἀηδὴς διασπασμὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὁ ὁποῖος ἐγκαινιάσθεις λίαν ἐπικαιρῶς κατὰ τὴν Μεγάλην Δευτέραν ἀπὸ τῶν στηλῶν ἐνός μεγα-

φώνου, παρελήφθη τῶρα εἰς γοερὰν δυφδίαν ἀπὸ τῶν στηλῶν καὶ δύο ἄλλων».

Ἴδού ὅμως ἐξ ἀντιθέτου, τί ἔγραφε, φερ' εἰπεῖν, ἡ «Ἑστία» εἰς ἄρθρα ἀκραιφνέστατα χριστιανικά:

«...Ὁ Σταυρὸς, τὸ ὄργανον τῆς ἐσχάτης τῶν ποιῶν καὶ τοῦ χειρίστου τῶν ἐξευτελισμῶν... ἐγένετο τὸ ὑψηλὸν σύμβολον τῆς αὐτοθυσίας, τῆς καλωσύνης, τῆς συγγνώμης, τῆς ἀγάπης... Ὁ δρόμος του ἔγεινε θριαμβευτικὸς διὰ τὴν κατὰκτησιν τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου... Ὁ Σταυρὸς καὶ τὸ ὑψηλὸν του διδᾶγμα διευθύνει κάθε εὐγενὴ καὶ φιλόφρωνον πράξιν, κάθε ἀληθινὴν προσπάθειαν διὰ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ θριαμβευτικὴ αὐτῆ σταδιοδρομία... ἔχει κατὰ πᾶν ὑπερβαίνει τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ τὴν ἀντίληψιν, ἔχει κατὰ πᾶν διαφεύγει τὰ συνήθη μέτρα καὶ τὰς διαστάσεις... Ὅτι ὑπάρχει ὠραῖον, ὅτι ὑπάρχει καλὸν εἰς τὸν κόσμον, ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν ὀφφρα θρησκείαν τοῦ Ναζωραίου ἐνεπνευσθῆ. Ὅλα τὰ ὄπλα τῆς ἀναρχίας, τῆς ἀνατροπῆς, τοῦ σκότους καὶ τῆς θαρραλότητος στρέφονται ἐναντίον τῆς θρησκείας αὐτῆς... Ἄλλ' ἀπὸ τὴν συστηματικὴν καὶ ἐντονον αὐτὴν ἐπίθεσιν, ἀπὸ τὸν ἄγριον ἐν Ἑρώσῃ διωγμὸν, ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ ἐξέρχεται ἰσχυροτέρα παρά ποτέ. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου σημειοῦται μὴ ἐντελὸς ἐξαιρετικὴ ἀναβίωσις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος. Καὶ οἱ πιστοί, οἱ ὅποιοι διὰ μίαν ἀκόμη φοράν συγκεντροῦνται εὐλαβεῖς, συγκεκινημένοι, γύρω ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτήρος, ἀναμένοντες τὴν ἐνδοξὴν του Ἀνάστασιν, ἀποτελοῦν τὸ ἰσχυρότερον, τὸ πλέον ἀδιάσπαστον μέτωπον τῆς ἀμύνης τῶν αἰωνίων ἡθικῶν ἀξιών καὶ ἀναμένουν μετὰ τῆς αὐτῆς πεποδηήσεως μίαν ὠραίαν καὶ ἐνδοξὴν ἀνάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τὸ σκότος. τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ἀναρχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ ἠθέλησαν νὰ τὴν ρίψουν».

Ἡ λειτουργικὴ ποίησις.

Διαπρεπῆς λογοτέχνης γράφων ἐν ἡμερησίᾳ ἐφημερίδι περὶ τῆς ποιήσεως τῶν τροπαρίων ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἄσματολογίας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, δηλοῖ ὅτι «ἐάν ποτε κανεὶς ἐκδότης μου ἐξητιοῦσε νὰ τοῦ καταρτίσω μίαν ἀνθολογίαν, δὲν θὰ ἤρχιζα οὔτε ἀπὸ τὰ Ἀκριτικά ἔπη, οὔτε ἀπὸ τὴν Κορητικὴν ποίησιν, ἀλλ' ἀπὸ τὰ τροπάρια τῶν Ἀγίων Παθῶν. Μήπως δι' αὐτῶν δὲν ἀρχίζει ἡ γεωελληνικὴ ποίησις; Τί σημαίνει ἐὰν δὲν εἶνε γραμμένα εἰς τὴν δημοτικὴν; Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπὶ αἰῶνας τῶρα τὰ ἔχει εἰς τὸ στόμα του καὶ τὰ ψάλλει με παραγμὸν ψυχῆς καὶ με δακρυσμένα μάτια. Διότι, κατὰ βάθος, δὲν εἶνε παρὰ τραγούδια καὶ μοιρολόγια, τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ὁ πλέον ἄδολος πόνος καὶ ἡ βαθύτερα συντριβὴ διὰ τὴν σταύρωσιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ὠραίου Ναζωραίου, πὸν ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον γὰ τὸν σῶσιν διὰ τῆς μετανοίας...». Ἄλλὰ δὲν εἶνε μόνα τὰ τροπάρια τῶν Παθῶν, τὰ ὁποῖα συγκινοῦν τοὺς πιστοὺς. Ἡ πᾶσα θρησκευτικὴ ἄσματικὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ποίησις ἔχει λυρισμὸν, ὁποῖον οὐδεμία ἄλλη ἀνθρωπίνη ποίησις, διότι ἐκφράζει τὰ ὑψηλότερα, τὰ βαθύτερα, τὰ γνησιώτερα, τὰ ἀνθρωπινώτερα τῶν συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα αὐτοδέουσι τὴν θρησκευτικὴν τοῦ ἀν-

θρώπου εκδήλωσιν. Ἡ χριστιανικὴ ποίησις εἶνε ἢ κατ' ἐξοχὴν «ἐκ βαθέων» καὶ ἢ κατ' ἐξοχὴν ὑπεπέτις ποιήσις, διότι φέρει τὰς καρδίας πρὸς τὸν Θεὸν εἴτε ποιούσας ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς, εἴτε εὐγνωμονούσας διὰ τὴν λύτρωσιν, εἴτε θαυμαζούσας τὰ θεῖα μεγαλεῖα. Διὰ τοῦτο ἐν τοῖς παγκοσμίοις ποιηταῖς τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν χριστιανῶν ἁματογράφων.

Τὸ διάγγελμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Τὸ «Ἔθνος», ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τοῦ διαγγέλματος τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἔγραψε τὰ ἑξῆς ὀρθότατά σχόλια:

«Ὅπως ἦτο ἐπόμενον, τὸ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐφειμένου Πάσχα διάγγελμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ διεβίβασθη καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, περιληφθὲν μάλιστα εἰς μίαν τῶν διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἐκπομπῶν τοῦ Πρακτορείου Χαβᾶς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ χρησίμων εἶνε νὰ ἐξηγηθῇ δι' ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐξ αἰ ὀ εἰ τὸ γεγονός τῆς συμπληρώσεως δέκα ἐννέα αἰώνων ἀπὸ τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἀντρωτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐσορτάζει τὴν δεκάτην ἐνάτην αὐτῆν ἑκατονταετηρίδα ὅπως θὰ ἐσορτάζετο οἰαδήποτε ἑκατονταετηρὶς ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἢ τοῦ θανάτου ἐνὸς μεγάλου ἀνδρός. Ἐὰν ὁ πανηγυρικὸς ἐσορτασμὸς ἑκατονταετηρίδων εἶνε τῆς μόδας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, εἶνε προφανὲς ὅτι ἡ μόδα αὐτῆ δὲν εἶνε πρέπον νὰ ἐπεκαθῆ μέχρι τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου κατ' ἔτος ἡ Ἐκκλησία ἀναπολεῖ τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασιν, ἐφέτος δὲ ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐξ αἰ ὀ εἰ—ἐπαναλαμβάνομεν—διὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ διαγγέλματος τὴν συμπλήρωσιν δέκα ἐννέα αἰώνων ἀφ' ἧς διεδραματίσθησαν τὰ ἱστορικὰ ἐκεῖνα γεγονότα».

Αἱ ἐσορταί μας.

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ κ Β. Β(εκιαρέλλη)ς ἔγραψεν ἐν τῷ «Ἔθνε» τὰ ἀκόλουθα:

«Κατὰ τὴν γενικὴν ὁμολογίαν Ἑλλήνων καὶ ξένων—καὶ οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ ἦσαν πολυαριθμότατοι τὰς ἡμέρας αὐτὰς εἰς τὰς Ἀθήνας—ὀλόκληρος ἡ Μεγάλη Ἑβδομάς, ἀλλὰ ἰδίως ἡ Παρασκευὴ μὲ τοὺς ἐπιταφίους καὶ τὸ Σάββατον μὲ τὴν Ἀνάστασιν, ἐξακολουθοῦν νὰ διατηροῦν ὅλην τὴν παλαιάν των γοητείαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἄν εἰς τὴν θερησκευτικὴν αὐτὴν αἴγλην προστεθῇ καὶ ἡ γοητεία τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ζωὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοὺς διαθένοντας ξένον νόμισμα εἶνε φθηνότερη παρὰ εἰς οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, καθίσταται προφανὲς ὅτι ὑπάρχουν τὰ κυριώτερα στοιχεῖα ἀπὸ ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν.

Καλὸν εἶναι νὰ ἐξηγηθῇ, εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκκλησιαστικὰς τελετάς, ὅτι δὲν τὰς οργανώνομεν ποσῶς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ τουρισμοῦ. Δὲν τὰς οργανώνομεν, διὰ τὴν ἀκρίβειαν, διόλου. Τὰς διατηροῦμεν ἀπλῶς ὅπως ἐφίστανται ἀπὸ αἰώνων. Καὶ ἂν αἱ τελεταὶ αὐταὶ συγκινοῦν καὶ γοητεύουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοῦτο ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ ὅτι ἀποτελοῦν μίαν αὐθόρμητον ψυχικὴν ἐκδήλωσιν, εἰς τὸ ὅτι διατηροῦνται σήμερον ὅπως ἦσαν

πρὸ αἰώνων καὶ εἰς τὸ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποφεύγει συστηματικῶς τοὺς διαφόρους «νεωτερισμούς». Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει νὰ καταβάλλεται—καὶ εὐτυχῶς καταβάλλεται—κάθε φροντίς ὥστε αἱ ἐκκλησιαστικαὶ τελεταὶ νὰ διεξάγονται μὲ τάξιν καὶ μὲ ἀκρίβειαν. Ἡ τελετὴ λ.χ. ἡ λεγομένη τῆς «δευτέρας Ἀναστάσεως» ἢ τῆς «Ἀγάπης» διεξήχθη ἐφέτος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν τῶν Ἀθηνῶν μὲ ἀσυνήθη λαμπρότητα, σύμφωνα μὲ τὸ τυπικὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ξένας γλώσσας—μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ λατινικὴ, ἡ ἰταλικὴ, ἡ γαλλικὴ, ἡ γερμανικὴ, ἡ ρωσικὴ, ἡ ἀγγλικὴ—ἔγινεν ἀπὸ κληρικῶς τελείως κατόχους τῶν γλωσσῶν αὐτῶν. Τὸ σύνολον τῆς τελετῆς τῆς «Ἀγάπης» εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν μας ναὸν εἶχεν ἐπιβλητικότητα, τὴν ὁποίαν ὀρισμένως δὲν ἔχουν αἱ τελεταὶ ἄλλων δογμάτων, αἱ τόσον ἐν τούτοις διαφημιζόμενα ἀκόμη καὶ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου—πρωτίστως, τὰς ἡμέρας αὐτὰς, διὰ τοῦ ἀσυρμάτου καὶ τοῦ ραδιοφώνου.

Ἄλλὰ καὶ οἱ συνοικιακοὶ ναοὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀμιλλῶνται ὡς πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὴν λαμπρότητα εἰς τὰς τελετάς των, εἰς ὀρισμένας μάλιστα μακρονάς ἀθηναϊκὰς ἐκκλησίας αἱ τελεταὶ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος εἶνε πολὺ ποιητικώτερες παρὰ εἰς τὰς κεντρικὰς. Τέλος καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς ὀρθοτομεῖ χωρὶς νὰ καινοτομῇ ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ χοροὶ εἶνε πολὺφωνοι, ἀλλὰ μὲ βᾶσιν πάντοτε τὸ ἀγνὸν βυζαντινὸν μέλος καὶ μὲ καταφανῆ προσπάθειαν τῶν διευθυνόντων αὐτοῦς ν' ἀποφεύγεται καὶ ὁ παραμικρότερος «θεατρισμός». Καὶ ὅταν δὲν χωρῇ πολυφωνία, διότι ψυχολογικῶς δὲν στέκεται, τὰ κυριώτερα σημεῖα τῶν ἀκολουθιῶν ἐκτελοῦνται μὲ ὕγιᾶ βυζαντινὴν μονοψῆδον, ἡ ὅποια εἰς τὰς Ἀθήνας, καλῶς ἀπὸ ἐτῶν διδασκομένη, δὲν ἔχει τίποτε τὸ «ἀσιατικόν». Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δικαίως ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ τῶν Ἀθηνῶν ἀρχίζει νὰ θεωρῆται ὡς ὑπόδειγμα «καθαρᾶς» βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἡ ἔμμονῃ αὐτῇ ἢ τόσον πιστῇ εἰς τὰς ἀγνάς παραδόσεις τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ προσπάθεια νὰ μὴ χάσουν αἱ τελεταὶ μας τὴν παλαιοτάτην ἐπιβλητικὴν των λαμπρότητα ἐξάιρεται γενικῶς ἀπὸ ξένους. Δὲν συντρέχει λόγος ὥστε νὰ μὴ τὴν ἐξάρωμεν καὶ ἡμεῖς».

*

Ἐξεδόθη ἐσχάτως μία βιογραφία ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσα τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βασιλείας καθηγητοῦ Ed. Riegenbach—Thurneysen. Οὗτος, ἐν ἡλικίᾳ δέκα καὶ ἑξ ἑτῶν τυφλωθεὶς, κατῴρθωσε δι' ὑπερανθρώπου ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς νὰ συνεχίσῃ τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς, ταῦτας συνέχισεν ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ σχολῇ τῶν ἱεροκηρῶν τῆς Βασιλείας, μετὰ ἐπιτυχῇ δὲ εἶτα διαγωνισμὸν ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸ σῶμα τῶν παστόρων τῆς ἐν Βασιλεῖᾳ Ἐκκλησίας. Ὑποβαλὼν κατόπιν διατριβὴν ἐναίσιμον ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ ἐνότις τῆς πρὸς Ρωμαίους» ἤρχισεν ὡς ὀφηγητῆς τὸ ἀκαδημαϊκόν του στάδιον(1892), ἐπιδοθεὶς δ' εἰδικῶς εἰς κριτικὰς καὶ ἐξηγητικὰς ἀγιογραφικὰς μελέτας, προήχθη τῷ 1899 εἰς ἑκτακτον καθηγητὴν. Τῷ 1909 ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Greifswald διδάκτωρ τῆς θεολογίας, honoris causa, τῷ 1917 προήχθη εἰς τακτικὸν καθηγητὴν

τῆς Θεολ. Σχολῆς τῆς Βασιλείας, διδάσκων ἀνελλιπῶς ἐρμηνεύειν καὶ εἰσαγωγῆν τῆς Κ.Δ., τὴν κριτικὴν ἱστορίαν τῶν κειμένων τῆς Κ.Δ. καὶ τὴν θεολογίαν αὐτῆς. Πάντα ταῦτα ἐν πλήρει στερήσει τῆς δράσεως.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀντιήλλαξε συγχαρητήρια γράμματα καὶ τηλεγραφήματα πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς τοὺς Ἱεράρχας.

— Μετὰ μεγάλης κατανύξεως καὶ μεγαλοπρεπειᾶς διεξήχθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἱ ἱεραὶ ἀκολουθίαι καὶ τελεταὶ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα. Παρετηρήθη δὲ ἔκτακτος συρροή τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος εἰς τοὺς ναοὺς τῆς τε Πρωτευούσης καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν.

— Τῇ 15 λήγοντος μηνὸς Ἀπριλίου ἐτελέσθη μεγαλειώδης ἑορτὴ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῶν Τούρκων, παρισταμένων τῶν ἐπισήμων Ἀρχῶν καὶ ἀπείρου πλήθους. Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν δοξολογίαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήγγειλε τὴν ἐξῆς εὐχὴν:

«Εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τῇ Σῇ προνοίᾳ διοικῶν τὰ σύμπαντα καὶ τῇ ἀφάτῳ Σου φιλανθρωπίᾳ τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος ἐκ σκληρᾶς τυραννίας ἀπαλλάξας, τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, τὸ πάλαι μὲν Ἑλλάδα τῆς Ἑλλάδος διαβοηθείσαν, τὴν δὲ χριστιανικὴν πίστιν παρὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου διδαχθεῖσαν, πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος πόλιν ἀναδείχθηνα ἠδύδοκῆσας. Ταύτην, δεόμεθ' αὐτῶν Σου, τῇ Σῇ χάριτι καὶ τῇ ἀμάχῳ προστασίᾳ τῆς Θεομητορῆς, ἀεὶ σκέπε, φρούρει, εἰς πᾶσαν προάγων ἐπίδοσιν. Περίλαμπρον αὐτῆν ἐστὶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ποτε τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, κατὰστησον, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς παντὶ τῷ κόσμῳ καταναγίζουσαν. Τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας καὶ θεαρέστως βιούντας ἀπειράστους κακῶν διαφυλάττε, Κύριε, καὶ ἐπ' αὐτοὺς τὰ θεῖά Σου ἑλέη πλουσίως κατὰπεμπε, πρεσβείαις τῆς παναρχάντου Σου Μητρὸς, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Παύλου, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου πρώτου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

— Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Μυτιλήνης ἡ φιλανθρωπικὴ καὶ κοινωνικὴ δράσις τῆς Ἐκκλησίας ἀσκεῖται διὰ τῶν ἐπομένων ἀξίων ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἰδρυμάτων καὶ ὀργανώσεων: 1) Ἐφορεία τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μυτιλήνης, ἣς προεδρεύει ὁ σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καὶ εἰς τὴν ἄμεσον διοίκησιν τῆς ὁποίας ὑπάγονται τὸ «Ἱερὸν Νοσοκομεῖον», τὸ Βρεφωκομεῖον, ὁ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Νοσοκομεῖου κείμενος περικαλλὴς ναὸς τοῦ Ἁγίου Θεράποντος μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτοῦ Ἀγ. Εἰρήνης, Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἀγ. Ἀκινδύνων, καὶ τὸ Νεκροταφεῖον τῆς Μυτιλήνης μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος. Ἐκ τῶν ἰδρυμάτων τούτων τὸ «Ἱερὸν Νοσοκομεῖον» ἀνάγει τὴν σύστασιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱεὴ ἑκατονταετηρίδα, ὡς ἐκ τῶν σωζομένων ἐν αὐτῷ βιβλίων ἐμφαίνεται, κατεδαφισθὲν

δὲ τῷ 1850 ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων δαπάναις τοῦ αὐδίου Παν. Βουρναζέλη, ἀφ' οὗ κατὰ τὴν περίοδον τῆς δουλείας προσέφερε σημαντικὰς ὑπηρεσίας οὐ μόνον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ξένους ἀπόρους τῆς Μυτιλήνης, ἀδιακρίτως θρησκευματος καὶ ἐθνικότητος. Ἐκ τῶν τελευταίων ἐτῶν κατὰ τὸ 1931 ἐνοσηλεύθησαν ἐν αὐτῷ περὶ τοὺς 1179 ἀθνεῖς, ἐξητάσθησαν δὲ εἰς τὴν Ἀστὴν κλινικὴν αὐτοῦ περὶ τοὺς 913 εἰς οὓς ἐδόθησαν καὶ φάρμακα δωρεάν, καὶ ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν συντήρησίν του δρχ. 892 470.—2) Σανατόριον «ἡ Ὑγεία», οὐτινος ἡ ἀνεγερσις ὀφείλεται εἰς τὴν δραστήριον ἐνέργειαν τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης καὶ ἡ συντήρησις εἶναι ἐξησφαλισμένη α'.) ἐκ διλείπτου φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰς Λέσβον ἐμπορευμάτων β.) ἐξ ἐτησίων ἐπιχορηγήσεων τοῦ Κράτους καὶ γ'.) ἐξ εἰσφορᾶς τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν ἱ. ναῶν τῆς νήσου. Τῶν οικονομικῶν τούτων πόρων τὸ σύνολον ἀνέρχεται εἰς 1250000 δρχ. ἐτησίως.—3) Ἐθνικὸς Παιδικὸς Σταθμὸς συσταθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου τῷ 1929 καὶ λειτουργῶν δι' ἐτησίως ἐπιχορηγήσεως τοῦ ὑπουργείου Προνοίας, ἐξ ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν τῶν ἱ. ναῶν καὶ ἐκ δωρεῶν τῶν φιλανθρωπῶν. Εἰς τὸν σταθμὸν τούτων παραδίδουσι καθ' ἐκάστην πρωΐαν τὰ μικρὰ τέκνα τῶν αἰ ἐργαζόμενων μητέρες, παραμένουσι δὲ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν αὐτῷ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς διευθυντρίας καὶ τῆς παιδαγωγοῦ, σιτίζονται ἐν αὐτῷ καὶ διδάσκονται τὰ μαθήματα τῶν δύο μικροτέρων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Σήμερον οἱ τρόφιμοι τοῦ σταθμοῦ ἀνέρχονται εἰς 60, ἡλικίας 3—7 ἐτῶν.—4) Παράρτημα Πατριωτικοῦ Ἰδρυματος Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ διατελοῦν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου.—5) Μέγα Μαθητικὸν Συσσίτιον τοῦ Π.Ι.Π. προεδρευόμενον ὁμοίως ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης.—6) Σύλλογος «Ὁρφανοτρόφος» συσταθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου τῷ 1930 πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ ἀνήγειρεν ἰδίαν πτέρυγα πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἀπαραίτητων ἐργαστηρίων πρὸς ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν τροφίμων αὐτοῦ.—7) Νοσοκομεῖον Ἀγιάσσου, οὐτινος τὸ κτίριον δὲν ἀπεπερατώθη εἰσέτι. Ἡδὴ λειτουργεῖ ἐν αὐτῷ ἱατροὶ διὰ τοὺς ἀπόρους τῆς κομποπόλεως, εἰς οὓς πλὴν τῆς ἱατρικῆς ἐπισκέψεως παρῆχονται καὶ τὰ φάρμακα δωρεάν. Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς τοῦ Ἰδρυματος ἀνέρχεται εἰς 350000 δραχμῶν.—8) Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὀργανωθὲν ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου τῷ 1928 καὶ ἀπολαῦον ἀμερίστου τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν πιστῶν, πλεῖστα τῶν ὁποίων ἔρχονται ἐπίκουρι εἰς τὸ ἔργον του, δι' ἐκτάκτων σημαντικωτάτων δωρεῶν. 9) Θρησκευτικὴ Ἀδελφότης «ἡ Εὐσέβεια» συσταθεῖσα τῷ 1927 ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν λίαν καρποφόρου ἐν Σμύρνῃ δρᾶσαντος ὁμωνύμου θρησκευτικοῦ Σωματείου. Ἡ Ἀδελφότης ἀριθμεῖ 600 περίπου τακτικὰ μέλη, ἐνισχύεται δὲ οικονομικῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἱ. ναῶν τῆς νήσου καὶ διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ θ. λόγου καὶ θρησκευτικοκοινωνικῶν διαλέξεων ἐργάζεται δραστηρίως διὰ τὸν κατὰ Χριστὸν διαφωτισμὸν τοῦ χριστεπώνυμου πληρώματος χρησιμοποιοῦσα ἐν τῷ ἔργῳ τῆς εἰδικούς θεολόγους ἱεροκήρυκας, οὔτινες ἀνελλιπῶς διδάσκουσι

τόσον ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς τῆς Μυτιλήνης ὅσον καὶ καθ' ὁρισμένες περιόδους, εἰς τὰς κομπολόεις Πολυχνίτου, Ἀγιάσσου καὶ Παμφίλων, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὰς ποιητικὰς φυλακὰς. Κοινὴ εἶνε ἡ ὁμολογία ὅτι τοῦ θεοῦ λόγου ἡ πλουσία διάδοσις εἶχε καὶ ἀνάλογον τὴν καρποφορίαν, διότι πολλοὶ ἐπιστρέφοντες πρᾶγματι εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν, πλεῖστοι δὲ προσεικλύσθησαν εἰς τὴν τακτικὴν ἱερὰν Ἐξομολόγησιν καὶ τὴν Μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.—10) Σύλλογος Φιλομούσων, ἰδρυθεὶς τῷ 1927 πρωτοβουλίᾳ τοῦ σ.β. Μητροπολίτου καὶ διατηρῶν ἤδη Ἑλληνογαλλικὸν Λύκειον Θηλέων, ἐν ᾧ φοιτῶσιν 61 μαθητρία—καλαιότερον ἐφοίτων 120—130 ἐτησίως—αἱ ὁποῖαι πλὴν τῆς ἑλληνοπροπεῦς καὶ χριστιανικῆς μορφώσεως, τὴν ὁποῖαν λαμβάνουσιν ἐν αὐτῷ, καταρτίζονται πλήρως καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, πρὸς περίσσειαν τῶν κινδυνευουσῶν ἐκ τῆς ἐν τοῖς λατινικοῖς σχολείοις διεξαγομένης καὶ ἐκεῖ συστηματικῆς προπαγάνδας.—11) Σύλλογος «ὁ Βερναρδάκης» συσταθεὶς τῷ 1925 καὶ διατηρῶν σήμερον νυκτερινὴν Σχολὴν μὲ πλῆρες ἐξετάξιον δημοτικῶν σχολείων, ἐν ᾧ φοιτῶσι περὶ τὰς 200 ἄπορα ἐργαζόμενα παιδιὰ. Εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς σχολῆς συμβάλλουσι καὶ οἱ ναοὶ τῆς ἐπαρχίας.—12) Τοπικὸς Σύνδεσμος Ἑλλήνων Προσκόπων διατηρῶν τρεῖς ὀμάδας πεζοπροσκόπων καὶ μίαν ὀμάδα ναυτοπροσκόπων. 13) Κατηχητικὰ Σχολεῖα. ἐν οἷς κατὰ τὸ παρ. ἔτος ἐφοίτησαν ὑπὲρ τοὺς 1200 μαθητὰ ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

—Καθ' ἡ ἀναγράφει «Ποιμὴν ὁ Καλὸς» τοῦ Ἀγρινίου, πάντα τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς πόλεως συγκεντρωθέντα εἰς τὸν ναὸν τῆς «Ἀγ. Τριάδος τῆς Ἐ. Κυριακῆς τῶν νηστειῶν συνεκρότησαν ἐορτήν, καθ' ἣν διενεμήθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς ὑπερεκατὸν ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητριάς ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα, ἀγορασθέντα διὰ τῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν ἐν λόγῳ σχολείων συλλεγέντων κατὰ τὰ κάλλανδα χρημάτων, δι' ὧν συνεστήθη τὸ «Ταμεῖον Ἐλεημοσύνης». Κατὰ τὴν συγκλητικὴν ταύτην τελετὴν παρήσαν πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, αἱ ὀργανώσεις καὶ πλῆθος κόμου πολὺ, πρὸς τοὺς ὁποίους εἰς τῶν μαθητῶν ἀπηύθυνε θαυμασίαν προσφώνησιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἡ ρωσικὴ ἀντίθεος κίνησις ἐκόρτασε τὴν πρώτην αὐτῆς δεκαετηρίδα, εἰς ἣν ἀφιερῶσθαι εἰδικὸν τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Ἄθεος», ἐν τῷ ὁποίῳ σὺν ἄλλοις ἐκτίθενται καὶ αἱ δυσμενεῖς συνθήκαι, ὑπ' ἃς ἀναπτύσσεται ἡ ἀντίθεος τῶν ἀθέων κίνησις ἐν ταῖς ἔξω τῆς Ρωσίας χώραις. Οἱ ἄθεοι παραπονοῦνται καὶ διότι διαθέτουν πολὺ μικρὸν ἀριθμὸν εἰδικῶν εἰς τὴν ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδα συνεργατῶν, ἰδίως ἐκ τῶν ἐπιστημόνων. «Αἱ μᾶζαι ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν—λέγει ὁ «Ἄθεος».—Οἱ ἀναγνώσταί μας διαβιβάζουν συχνὰ ἀπορίας ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου κλ. Εἶνε εἰς ἄκρον σπουδαῖον νὰ δύναται τις νὰ ἀπαντᾷ εἰς τοιαύτας ἐρωτήσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ μας δὲν ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν συνεργατῶν του οὐδ' ἓνα ἐπιστήμονα εἰδικόν... Αἱ ὀμάδες θέλουν νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν θρησκευτικὴν εἰκόνα τοῦ κόσμου, τὴν ὁποῖαν κατέστρεψαν αἱ γνώσεις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν! καὶ θέτουν μὲ ὀλην τῶν τὴν δξύτητα αἰλοσοφικὰ προβλήματα. Ἴδου λοιπὸν ὅτι ἀναμένει τοὺς ταγούς τῆς ἀθείας καὶ τὸν τύπον τῶν μία σπουδαία προσπάθεια: ὀφείλου νὰ γνωρίζουν νὰ ἀγωνίζονται κατὰ τῶν δεχομένων τὴν ὑπαρξίν γνωσιολογικῶν βάσεων τῆς θρησκείας, οἱ συνεργαταὶ μας δέον νὰ ὀπισθοῦν θεωρητικῶς διὰ νὰ ἀντιδίστανται πρὸς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ἱερατείου, τὸ

ὁποῖον καλύπτεται μὲ παντοῖαν ἰδεολογίαν».

—Ἐν τινι τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «Ἄθεος» τῆς Μόσχας παρέχει κατάλογον τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἀντιθρησκευτικῶν περιοδικῶν. Ταῦτα εἶνε 17: δύο ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀνὰ ἐν ἐν Γαλλίᾳ Ἰαπωνίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ, δύο ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ (γερμανιστὶ καὶ τσεχιστὶ), ἐν ἐν Ἰσπανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Βελγίῳ (γαλλιστὶ), Κάτω—Χώρας (φλαμανδιστὶ), Δανίᾳ, Πολωνίᾳ, Οὐκραίνᾳ, καὶ δύο ἐν Μόσχᾳ: ρωσιστὶ καὶ ζιδδιστὶ (jiddisch).

—Ἡ ἔνωσις τῶν «στρατευομένων ἀθέων» ἀπεφάσισεν ὅπως δι' ἐράνων κατασκευάσῃ ἐν ὑποβρύχιον ὄπερ θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα «Ἄθεος στρατευόμενος». Μέχρι τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου τὸ συλλεγὲν ποσὸν ἀνήρχετο εἰς ρούβλ. 2.000.241.

—Ἐν τῷ ἀντιθρησκευτικῷ τῷ παρελθόντος Ἰανουαρίου οὐδεμία ὄπω:δήποτε ἀξιοσημείωτος εἰδησις εἶχε δημοσιευθῆ ἐν σχέσει πρὸς τὰς κατὰ τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἀντιθρησκευτικὰς ἐν Ρωσίᾳ ἐπιδείξεις.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβούριας ἐν διαγγέλματι αὐτοῦ κατὰ τὴν Μ. Ἑβδομάδα προτρέπει εἰς εἰδικὴν σοβαρὰν ψυχικὴν αὐτοσυγκέντρωσιν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου διὰ δύο λόγους: πρῶτον μὲν διότι ἐν τῷ Παθεῖ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου ἐμβλέπομεν ἐν σύμβολον τῶν δοκιμασιῶν τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων ἐν πάσῃ χώρᾳ τοῦ πλήρους συγχύσεως σημερινοῦ κόσμου· δεύτερον δὲ διότι τὸ ἐνεστώσ ἐτος δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς συμπληροῦν τὸν 18^{ον} αἰῶνα ἀπὸ τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου. «Ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν νέον αἰσθημα τῆς ἐνόητος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, παρελθούσης καὶ παρούσης, ἐμπνέει τὸν ἔορτασμον παντοῖων ἑκατονταετηρίδων, θὰ ἦτο παράδοξον νὰ μὴ σημειωθῆ εἰδικῶς μία ἑκατονταετηρίς τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γεγονότων... Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Α. Α. ὁ Πάπας ἐκάλεσε τοὺς πιστοὺς τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας νὰ ἑορτάσωσι τὸ 1933 ὅς ἅγιον ἔτος θὰ ἦδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς εὐκαιρία λίαν εὐπρόσδεκτος ἐν τῷ μέσῳ τῶν βαθέως χωρίζουσῶν ἡμᾶς διαίρεσεων ὅπως ἐνωθῶμεν μετὰ μεγάλης μεριδος τὸν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ὁμοδόξων εἰς εὐγγώμονα ἀνάμνησιν τοῦ ὑψίστου γεγονότος τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ κόσμου...».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν ἔκδοσιν, ἥς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Μητροπολίτου πρ. Λεσβοπόλεως Σωφρονίου Ἐδστρατιάδου, Εἰρημολόγιον. Τύπος «Ἀγῶνος», Paris, 1932.—Ὁ τόμος οὗτος ἀποτελεῖ τὸν 9ον ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἀγιολογικῶν μνημειῶν τῆς Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης, ἄτινα ἀπ' ἱκανοῦ ἐκδίδει ἐν Παρισίοις ὁ σεβ. Σωφρόνιος τῆς συνεργασίας τοῦ λαυριώτου μοναχοῦ Σπυριδωνος. Τὸ πλοῦσιον ὕλικόν τῶν ἐν τῷ Εἰρημολογίῳ τούτῳ περιλαμβανόμενων εἰρημῶν ὁ σεβ. ἐκδότης περισηνέλεξεν ἐκ τοῦ παρισινοῦ μεμβρανίνου μουσικοῦ κώδικος τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης τῶν Γάλλων (γ' α'), συνεπλήρωσε δ' αὐτὸ ἐξ ἄλλου ταυτοχρόνου κώδικος τῆς Μεγ. Λαύρας τοῦ ἀγ. Ὁρους. Ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας τοῦ ἀγ. τοῦ 1800 ἠρῆθμουντο 11 ἐκδόσεις τοῦ Εἰρημολογίου ταύτας ἠκολούθησαν ἄλλαι, ὧν ἡ τελευταία τῷ 1906. Ἡ παρούσα ἔκδοσις ἐγένετο τὸ πρῶτον νῦν κατὰ τὸν ρυθμὸν τοῦ ποιήματος ἐπὶ τῇ βράσει ἐνδείξεων καὶ σημειῶν τοῦ κώδικος, ὑποδηλοῦντος τὸν ρυθμὸν καὶ τοὺς στίχους δι' ἐρυθρῶν στιγμῶν. Εἰς τοῦτο ὁ ἐκδότης ἐπέστησεν ἰδιάζουσαν προσοχὴν, ἔχων, ἄλλως τε, μακρὰν ἐκ τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ πείραν, δύναται δ' ἄρα νὰ λεχθῆ ὅτι ἐν τῇ ἀνὰ χεῖρας ἐκδόσει κατέχουμεν σήμερον τὸν σύνολον τῶν Εἰρημῶν ἐν τῇ πρωτοτύπῳ μορφῇ τῶν. Ὁ ἐκδότης ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείει τὴν πιθανότητα τῆς ἐν ἄλλοις κώδεξιν ὑπάρξεως καὶ ἄλλων ἀγνώστων αὐτῷ εἰρημῶν. Εἶνε περιττὸν νὰ τονισθῆ ἡ μεγάλη σπουδαιότης καὶ τῆς παρουσίας ἐκδόσεως.

Δ. Μπαλάου, Ἡ ἀνάγκη τῆς συνεργασίας τῶν Ἐκ-

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ <i>Καθηγητής τῶν Πανεπιστημίου</i></p> <p>ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ <i>Πρωτοπρεσβύτερος</i></p> <p><i>Δι' ἧτι ἀφορᾷ τὴν Σύναξιν ἀπευθυντίον:</i> <i>Γραφεῖα Ἐκκλησίας, Στοιχ. Φιλοθέης.</i></p>	<p>ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ † ΖΙΧΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ <i>Πρόεδρος</i></p> <p>† ΕΔΕΣΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ <i>Ταύτας</i></p> <p>† ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ <i>Γραμματεὺς</i></p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ</p> <p><i>*Ἐσωτερικὸν δρχ. 60. Ἐξωτερ. φρ. 60 Ἀμερικῆς δολλ. 3.</i> <i>Μονῶν καὶ Νεῶν ἑκαταχρῆστων Πρωτευόντων δρχ. 100</i> <i>Νεῶν χωρίων δρχ. 60</i> <i>*Ἰερῶν Ἐσωτερικὸν δρχ. 30</i> <i>Φοιτητῶν καὶ ἱεροσπουδαστῶν δρχ. 30</i> <i>Τὰ χρηματικὰ ἱμβρίματα διαβεβήζονται: Ταμίαν Ἐκκλησίας, Σεβ. Μητροπ. Ἐδέσσης κ. Κωνσταντίνον, Γραφεῖα Ἐ. Συνόδου.</i></p>
---	---	---

κλησιῶν: Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. 1932.—Ἐν τῇ ἀνακοινώσει ταύτῃ ὁ διαπρεπὴς ἀκαδημαϊκὸς εἰσάγει τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἰδέας τῆς ἡμονισμένης ἐμπροσθέντος συνεργασίας πασῶν τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν ἐν ἐνιαύῳ μετώπῳ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ πεδίου. δεδομένου ὄντος τοῦ προφανῶς δυσκατορθώτου ἢ καὶ ἀκατορθώτου πρὸς τὸ παρὸν τῆς δογματικῆς αὐτῶν ἐνώσεως; ἐπ' ὅσον αἱ διάφοροι θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις ἀπετέλεσαν δυσκλόνητον τῶν λαῶν παράδοσιν συνυφασμένην πρὸς τὸν ἐθνικόν, τὸν πνευματικὸν καὶ τῶν κοινωνικῶν βίων των.

Κ. Μέριμνα, Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Ἐπιστημολογία. ἦτοι εἰσαγωγή εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐπιστημῶν. Ἀθῆναι, Ἐκδ. Τζάκα—Δελαγαρματικά, 1933.—Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, κατὰ τὴν εἰς αὐτὸ εἰσόδον των καὶ τὴν εἰς Σχολὴν τινα αὐτοῦ ἐγγραφῶν των, στεροῦνται τῶν γενικῶν ἐκείνων προϋποθέσεων, δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ προσανατολιζῶνται πρὸς τὴν καθ' ὅλου ἐπιστήμην, τὴν ἐννοίαν, τὴν ἔκτασιν, τὸ ἔργον, τὴν μέθοδον καὶ τὸν προορισμὸν τῆς. Ἐν γενικῶν πανεπιστημιακῶν, οὕτως εἰπεῖν, μάθημα Ἐπιστημολογίας, θὰ ἦτο, διὰ τοῦτο, ἀπαραίτητον πρὸς καθοδήγησιν διὰ τὴν πρώτην μύσιν εἰς τὰς ἐπιστήμας. Ὁ σ., καίτοι ἰατρός, ἀλλ' ὁμως ἐπεχειρήσας ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ἔλλειπον διὰ τοὺς μαθητὰς του, οὕτω δὲ προέκυψε τὸ παρὸν πόνημα, ἐν ᾧ ἐν πέντε μέρεσιν ὁ λόγος περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ἐπιστημῶν, τῶν ὁδῶν τῶν προσφῶρων πρὸς εὐδοκίμωσιν αὐτῶν καὶ περὶ τῶν σχέσεων τῆς ἐπιστήμης πρὸς τὴν θρησκείαν, τὴν ποίησιν, τὴν καλλιτεχνίαν καὶ τὴν πολιτικὴν, καὶ περὶ τῆς ἐπὶ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ἐπιδράσεως τῆς ἐπιστήμης. Τὸ ἔργον τυγχάνει προῖδον πολλῆς; μαθήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικὴν εὐδοκίμωσιν, χρήσιμον δ' οὐ μόνον εἰς τοὺς νεαροὺς τροφίμους τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἐρώμενον πνευματικῶν πλουτισμοῦ.

Θεμ. Π. Βολίδου, Καθηγητοῦ, Ἀδελφάντιον Κοραῆ σημειώσεις εἰς τὸ προσωρινὸν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδίδεται ἀραγῆ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος Ἀδ. Κοραῆ. Ἀθῆναι 1933.—Ἐν προλόγῳ ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τὴν περιπετειώδους τύχης τοῦ ἔργου.

Μιχαὴλ Διβαδάς: Λόγοι ρηθέντες εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆ 28 Φεβρ. 1932 ὑπὸ τοῦ Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Νικολάου Λούβαρι καὶ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς κ. Δημητρίου Παππούλια. Ἀθῆναι 1933.—Τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο μνημόσυνον, ὡς καὶ τὸ αὐθημερὸν ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ ναφ τῆς Καπνικαρέας θρησκευτικῶν, ἐτελέσθησαν πρωτοβουλία καὶ εισηγήσει τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἧς εὐεργέτης ἀνεδείχθη ὁ ἀειμνήστος Διβαδάς διὰ τῆς εἰς αὐτὴν κληροδοτηθείσης κινήτης περιουσίας του ἐξ 600,000 δραχμῶν.

Δημ. Π. Πασχάλη, Καποδίστριας. Ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς ἑκατονταετηρίδος του. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐκκλησίας Ἀγθολογίας) 1932.—Ἐπιτυχῆς χαρακτηρισμὸς τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τοῦ νεοπαγού ἑλληνικοῦ κράτους, τὴν ὑπάτην θυσίαν προσενεγκόντος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀρχιμ. Ἐμμ. Καρπαθίου, Ὁ ἅγιος νεομάρτυς Νικήτας ὁ Νισυρίου, Ἀθῆναι, Τύποις Ρούτση, 1932.—Τὸ ἐκ 200 πον σελίδων κομψὸν τοῦτο τευχίδιον ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς διακοσιετηρίδι τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἐν λόγῳ νεομάρτυρος,

δαπάνῃ τοῦ ἐν Ἀθήναις Νισυριακοῦ συλλόγου Γνωμαγόρα, περιλαμβάνει δὲ τὸν βίον αὐτοῦ μετὰ κριτικῆς ἐπιστάσεως ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν γενεαλογίαν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ νεομάρτυρος, τὰ κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς διακοσιετηρίδος, τὴν ἀκολουθίαν καὶ ὁμιλητικὰ σχεδιάσματα πανηγυρικῶν εἰς τὸν ἅγιον λόγων. Ὁ φιλοπονώτατος συγγραφεὺς τοῦ τομίδιου μαθητὴς ἐστὶ ὃν εἶχε δημοσιεύσει (1919) τὸ πρῶτον τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Νεομάρτυρος, ἦτο δ' ὁ μόνος κατ'ἀλλήλους νὰ διαπραγματευθῆ τὰ κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς διακοσιετηρίδος τοῦ μαρτυρίου του.

Max Weber, Ἡ Ἐπιστήμη ὡς ἐπάγγελμα. Εἰσαγωγή καὶ μετάφρασις **Ι. Συκουτῆ**, ὄφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι Τύποις «Μελίσσης», 1933.—Ἡ μελέτη αὕτη τοῦ Weber ἔσχε μεγάλην ἀπήχησιν εἰς τὰς πνευματικὰς ἐν Γερμανίᾳ ζυμώσεις, ἀποτελεῖ δὲ καὶ ἀξιόλογον συμβολὴν διὰ τὰ προβλήματα τῆς πανεπιστημιακῆς μορφώσεως. Ὁ διακεκριμένος μεταφραστὴς προτάσσει αὐτῆς ἀξιοσπουδαῖον εἰσαγωγὴν.

Νικολάου Ι. Κισθηνίου, ἱατροῦ, Πῶς ἀντικρίζει ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη τὸ πρόβλημα τῆς ψυχῆς. «Ἐρευνα»—Ἐκδοτ. Οἶκος Κασσιόνη Πατριαρχ. Τυπογραφεῖον Ἀλεξανδρείας.—Ἐπιστημονικὰ ἐπιχειρήματα δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ ὑπαρξίς καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ἐχούσης τὴν αἰτίαν τῆς εἰς τὴν παντοδύναμον πνοὴν τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἐνοριακὸς ναὸς ἁγ. Γεωργίου (Καρύτση): Ἐκθεσις πεπραγμένων τῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τοῦ 1914—1932, μετὰ συνοπτικῆς ἱστορίας τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ναοῦ Καρύτση. Ἀθῆναι, Τύποις Βάρτσου, 1933.

Ἀκολουθία καὶ Βίος τοῦ δόσιου καὶ Θεοφύρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ 15 Μαρτίου ἐν ἡ τελείᾳ ἡ μνήμῃ αὐτοῦ, εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου Παρακλητικὸς Κανὼν, τὸ ἱστορικὸν τῆς Μονῆς καὶ τὰ νέα Μεγαλνάρια, ἐπιμελεία τοῦ ἐφημερίου Κιάτου Δημοτηρίου Μπόμπολα, τῆ ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐκδοσις β' ἐν Κιάτῳ, Τύποις Ὀδυσσεὺς Π. Ἀνδρούτσου 1933. Τιμὰτι δρχ. 10 καὶ πωλεῖται ἐν τῷ ἐν Κιάτῳ Βιβλιοπωλεῖῳ Ἰω. Ἀνδρούτσου.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» προσκαλοῦμεν νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἐνοριῶν 1ον Κοινότητος Ἐπιχαρῖου 2ον Κοινότητος Γάβρου, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν μέχρι τῆς 10ης Μαΐου ἐ. ἔ. τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 του ὡς ἀνω νόμου ὀρεζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Καστοριά τῇ 10 Ἀπριλίου 1933. † Ὁ Σισανίου—Σιατίστης Διόδωρος.

Ἐὸδος Σταδίου 44, Τυπογραφεῖον «Φοῖνιξ»